

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

САЖЕТИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ ЗА ПЕРИОД ТОКОМ ГОДИНЕ КОЈИ ЈЕ ЗАВРШИО
31. МАРТА 2020.

(неревидирани)

у складу са захтјевима Међународног рачуноводственог стандарда 34

Сарајево, 29. април 2020. године

САДРЖАЈ

	Страна
Одговорност Управе и Управног одбора за припрему и одобравање сажетих финансијских извјештаја	1
Извјештај о добити или губитку	2
Извјештај о свеобухватној добити	3
Извјештај о финансијском положају	4
Извјештај о промјенама у капиталу	5
Извјештај о новчаним токовима	7
Одабране напомене уз сажете финансијске извјештаје	9-34
1 Основне информације	9
2 Основа за припрему	10
3 Нето каматни приходи	12
4 Нето приходи од накнада и провизија	13
5 Нето реализовани добици од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	14
6 Нето добици од курсних разлика	14
7 Трошкови особља	14
8 Административни и остали оперативни трошкови	15
9 Нето (повећање) / смањење у резервацијама за очекиване кредитне губитке	15
10 Нето добит за период	16
11 Страна валута у готовини	16
12 Депозити код иностраних банака	17
13 Дужнички инструменти	18
14 Монетарно злато	19
15 Остала имовина	19
16 Готов новац у оптицају	19
17 Депозити банака	20
18 Депозити Владе и осталих јавних депонената	20
19 Остале обавезе	21
20 Капитал	21
21 Новац и новчани еквиваленти	22
22 Аранжман валутног одбора	22
23 Трансакције са повезаним лицима	23
24 Управљање финансијским ризицима	24
25 Мјерење фер вриједности финансијске имовине и финансијских обавеза	30
26 Чланство БиХ у Међународном монетарном фонду	32
27 Ванбилансне ставке	33
28 Догађаји послје датума извјештавања	34

Одговорност Управе и Управног одбора за припрему и одобравање сажетих финансијских извјештаја

Управа Централне банке Босне и Херцеговине је одговорна за припрему и фер презентацију сажетих финансијских извјештаја у складу са захтјевима Међународног рачуноводственог стандарда 34: „Финансијско извјештавање за периоде током године“. Управа има општу одговорност за подузимање корака који су јој у разумној мјери доступни и примјену таквих интерних контрола који омогућавају очување имовине Централне банке Босне и Херцеговине те спречавање и откривање превара и осталих неправилности.

Управни одбор је одговоран за надгледање процеса финансијског извјештавања Централне банке Босне и Херцеговине у чијој реализације је укључен Ревизорски комитет Централне банке Босне и Херцеговине.

Приложени неревидирани сажети финансијски извјештаји презентују истинито и вјерно, у свим значајним аспектима, финансијски положај Централне банке Босне и Херцеговине те резултат њеног пословања и новчаног тока на дан и за период презентован у овим сажетим финансијским извјештајима.

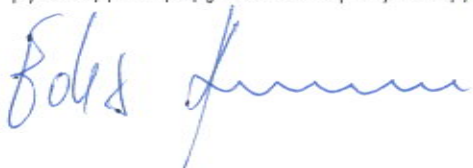
Управа је дужна поднијети сажете финансијске извјештаје Управном одбору на одобравање, а Управни одбор одобрава сажете финансијске извјештаје те их подноси Предсједништву Босне и Херцеговине.

Приложени сажети финансијски извјештаји на странама од 2 до 34 одобрени су од стране Управног одбора 29. априла 2020. године.

др Сенад Софтић
предсједавајући Управног одбора

мр Едис Ковачевић
руководилац Одјељења за рачуноводство и финансије

ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТИ ИЛИ ГУБИТКУ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ	Напомена	За период	
		1.1. - 31.3. 2020.	1.1. - 31.3. 2019.
Каматни приходи		13.450	11.704
Каматни расходи		(7.064)	(5.996)
НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ	3	6.386	5.708
Приходи од накнада и провизија		4.888	4.048
Расходи од накнада и провизија		(167)	(155)
НЕТО ПРИХОДИ ОД НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА	4	4.721	3.893
Нето реализовани добици од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	5	1.578	143
Нето добици од курсних разлика	6	110	42
Остали приходи		64	55
ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ		12.859	9.841
Трошкови особља	7	(4.249)	(4.217)
Административни и остали оперативни трошкови	8	(1.947)	(1.774)
Трошкови амортизације		(635)	(600)
ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ		(6.831)	(6.591)
ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ ПРИЈЕ РЕЗЕРВАЦИЈА ЗА ОЧЕКИВАНЕ КРЕДИТНЕ ГУБИТКЕ		6.028	3.250
Нето (повећање) / смањење у резервацијама за очекиване кредитне губитке	9	(54)	9.696
НЕТО ДОБИТ ЗА ПЕРИОД	10	5.974	12.946

Одабране напомене на странама од 9 до 34 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О СВЕОБУХВАТНОЈ ДОБИТИ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ	Напомена	За период	
		1.1. - 31.3. 2020.	1.1. - 31.3. 2019.
НЕТО ДОБИТ ЗА ПЕРИОД		5.974	12.946
Остала свеобухватна добит			
<i>Ставке које су или које се могу накнадно пренијети у добит или губитак:</i>			
Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит			
Нето промјена у фер вриједности током периода	13	9.606	80.825
Нето промјена у резервацијама за очекиване кредитне губитке призната у добит или губитак током периода	24.1.1.	61	(7.661)
Рекласификација у добит или губитак од продаје дужничких инструмената	5	(1.578)	(143)
		<u>8.089</u>	<u>73.021</u>
Монетарно злато			
Нето промјена у фер вриједности током периода	14	13.370	6.252
		<u>13.370</u>	<u>6.252</u>
Укупно остала свеобухватна добит		21.459	79.273
УКУПНО СВЕОБУХВАТНА ДОБИТ ЗА ПЕРИОД		<u>27.433</u>	<u>92.219</u>

Одабране напомене на странама од 9 до 34 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ	Напомена	31. март 2020.	На дан 31. децембар 2019.
ИМОВИНА			
Страна валута у готовини	11	139.804	322.599
Депозити код иностраних банака	12	3.360.868	3.102.765
Дужнички инструменти	13	8.689.475	8.917.413
Монетарно злато	14	267.458	254.088
Специјална права вучења у ММФ-у		2.978	230
Остала имовина	15	12.001	11.457
Некретнине и опрема		48.219	48.314
Нематеријална имовина		1.451	1.563
Остала улагања		27.813	27.813
УКУПНО ИМОВИНА		12.550.067	12.686.242
ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ			
ОБАВЕЗЕ			
Готов новац у оптицају	16	5.683.972	5.199.916
Депозити банака	17	5.172.361	5.743.619
Депозити Владе и осталих јавних депонената	18	805.121	880.675
Резервације за обавезе и трошкове		1.338	1.394
Остале обавезе	19	3.301	4.097
Укупно обавезе		11.666.093	11.829.701
КАПИТАЛ			
Почетни капитал		25.000	25.000
Резерве		853.000	831.541
Нето добит за период		5.974	-
Укупно капитал	20	883.974	856.541
УКУПНО ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ		12.550.067	12.686.242

Одабране напомене на странама од 9 до 34 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ

	Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Остале резерве	Резерве фер вриједности за дужничке и власничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	Резервације за очекиване кредитне губитке	Резерве фер вриједности за монетарно злато	Укупно резерве	Нето добит за период	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануар 2020. године	25.000	537.295	31.300	211.373	1.343	50.230	831.541	-	856.541
Укупно свеобухватна добит за период	-	-	-	8.087	2	13.370	21.459	5.974	27.433
Нето добит за период	-	-	-	-	-	-	-	5.974	5.974
Остала свеобухватна добит	-	-	-	8.087	2	13.370	21.459	-	21.459
<i>Нето нереализоване позитивне промјене у фер вриједности дужничких инструмената</i>	-	-	-	9.606	-	-	9.606	-	9.606
<i>Нето реализоване позитивне промјене у фер вриједности дужничких инструмената пренесене у добит или губитак</i>	-	-	-	(1.519)	-	-	(1.519)	-	(1.519)
<i>Нето повећање у резервацијама за очекиване кредитне губитке за дужничке инструменте признато у добит или губитак</i>	-	-	-	-	61	-	61	-	61
<i>Нето отпуштање резервација за очекиване кредитне губитке пренесено у добит или губитак за продате дужничке инструменте</i>	-	-	-	-	(59)	-	(59)	-	(59)
<i>Нето нереализоване позитивне промјене у фер вриједности монетарног злата</i>	-	-	-	-	-	13.370	13.370	-	13.370
Стање на дан 31. март 2020. године	25.000	537.295	31.300	219.460	1.345	63.600	853.000	5.974	883.974

Одабране напомене на странама од 9 до 34 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ (НЕРЕВИДИРАНИ) (НАСТАВАК)

У хиљадама КМ

	Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Остале резерве	Резерве фер вриједности за дужничке и власничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	Резервације за очекиване кредитне губитке	Резерве фер вриједности за монетарно злато	Укупно резерве	Нето добит за период	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануар 2019. године	25.000	514.720	31.300	133.696	8.993	6.138	694.847	-	719.847
Укупно свеобухватна добит за период	-	-	-	80.728	(7.707)	6.252	79.273	12.946	92.219
Нето добит за период	-	-	-	-	-	-	-	12.946	12.946
Остала свеобухватна добит	-	-	-	80.728	(7.707)	6.252	79.273	-	79.273
<i>Нето нереализоване позитивне промјене у фер вриједности дужничких инструмената</i>	-	-	-	80.825	-	-	80.825	-	80.825
<i>Нето реализоване позитивне промјене у фер вриједности дужничких инструмената пренесене у добит или губитак</i>	-	-	-	(97)	-	-	(97)	-	(97)
<i>Нето отпуштање резервација за очекиване кредитне губитке за дужничке инструменте признато у добит или губитак</i>	-	-	-	-	(7.661)	-	(7.661)	-	(7.661)
<i>Нето отпуштање резервација за очекиване кредитне губитке пренесено у добит или губитак за продате дужничке инструменте</i>	-	-	-	-	(46)	-	(46)	-	(46)
<i>Нето нереализоване позитивне промјене у фер вриједности монетарног злата</i>	-	-	-	-	-	6.252	6.252	-	6.252
Стање на дан 31. март 2019. године	25.000	514.720	31.300	214.424	1.286	12.390	774.120	12.946	812.066

Одабране напомене на странама од 9 до 34 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ	Напомена	За период	
		1.1. - 31.3. 2020.	1.1. - 31.3. 2019.
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ОПЕРАТИВНИХ АКТИВНОСТИ			
Нето добит за период		5.974	12.946
Прилагођено за:			
Каматне приходе	3	(13.450)	(11.704)
Каматне расходе	3	7.064	5.996
Нето повећање / (смањење) у резервацијама за очекиване кредитне губитке	9	54	(9.696)
Нето реализоване (добитке) од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	5	(1.578)	(143)
Нето (добитке) од курсних разлика	6	(110)	(42)
Приходе од донација		(18)	(34)
Нето повећање у резервацијама за обавезе и трошкове		3	1
Трошкове амортизације		635	600
Нето новчани токови од оперативних активности прије промјена на пословној имовини и обавезама		(1.426)	(2.076)
Промјене на пословној имовини и обавезама			
(Повећање) / смањење орочених депозита код иностраних банака		(135.043)	208
Смањење дужничких инструмената		237.544	7.916
(Повећање) / смањење остале имовине		(591)	757
Повећање готовог новца у оптицају		484.056	32.064
(Смањење) депозита банака, Владе и осталих јавних депонената		(645.675)	(274.026)
(Смањење) осталих обавеза		(791)	(727)
Исплате по основу резервација за обавезе и трошкове		(59)	(23)
Наплаћена камата		12.313	11.207
Плаћена камата		(5.382)	(4.557)
Нето новац од оперативних активности		(55.054)	(229.257)
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ИНВЕСТИЦИОНИХ АКТИВНОСТИ			
Куповине некретнина, опреме и нематеријалне имовине		(428)	(256)
Нето новац од инвестиционих активности		(428)	(256)

Одабране напомене на странама од 9 до 34 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА (НЕРЕВИДИРАНИ) (НАСТАВАК)

У хиљадама КМ	Напомена	За период	
		1.1. - 31.3. 2020.	1.1. - 31.3. 2019.
Ефекти промјена у исправци вриједности за очекиване кредитне губитке на новац и новчане еквиваленте		18	1.253
Ефекти курсних промјена на новац и новчане еквиваленте		123	70
Нето (смањење) новца и новчаних еквивалената		(55.341)	(228.190)
Новац и новчани еквиваленти на почетку периода		2.498.972	1.676.360
Новац и новчани еквиваленти на крају периода	21	2.443.631	1.448.170

Одабране напомене на странама од 9 до 34 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ОДАБРАНЕ НАПОМЕНЕ УЗ САЖЕТЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ ЗА ПЕРИОД ТОКОМ ГОДИНЕ КОЈИ ЈЕ ЗАВРШИО 31. МАРТА 2020. (НЕРЕВИДИРАНЕ)

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Централна банка Босне и Херцеговине („Централна банка“) је врховна монетарна власт државе Босне и Херцеговине („БиХ“). Њен статус је дефинисан Законом о Централној банци Босне и Херцеговине („Закон о Централној банци“), који је усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине 20. јуна 1997. године, сагласно Општем оквирном споразуму за мир у Босни и Херцеговини.

Централна банка је почела са радом 11. августа 1997. године.

Сједиште Централног уреда Централне банке је у Сарајеву, адреса Маршала Тита број 25.

Основни циљ Централне банке је да постигне и одржи стабилност домаће валуте тако што издаје домаћу валуту у складу са правилом валутног одбора. Правило валутног одбора, дефинисано Законом о Централној банци, подразумејева да се домаћа валута издаје само уз пуно покриће у слободно конвертибилним девизним средствима. Поред тога, Централна банка има обавезу да, на захтјев, без ограничења купује и продаје конвертибилну марку (КМ) за евро (EUR) по службеном девизном курсу у износу $1,95583 \text{ KM} = 1 \text{ EUR}$, који је одређен Законом о Централној банци.

У оквиру својих овлаштења утврђених Законом о Централној банци, Централна банка је потпуно независна од ентитета, јавних агенција и било којих других органа у извршавању својих циљева и задатака.

У складу са чланом 64. став 2 Закона о Централној банци, Централна банка је обавезна да припреми и поднесе Предсједништву Босне и Херцеговине прелиминарне (без извршене ревизије) финансијске извјештаје за сваки квартал текуће године.

На датум одобравања ових сажетих финансијских извјештаја, чланове Управног одбора, Управе и Ревизорског комитета Централне банке чине:

Управни одбор

др Сенад Софтић	предсједавајући
мр Анкица Колобарих	члан
мр Шериф Исовић	члан

Управа

др Сенад Софтић	гувернер
мр Ернадина Бајровић	вицегувернер
др Милица Лакић	вицегувернер
Желимира Распудић	вицегувернер

Ревизорски комитет

др Мила Гаџић	предсједавајућа
др Елвир Чизмић	члан
Радомир Репија	члан

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ

2.1. Изјава о усклађености

Ови сажети финансијски извјештаји припремљени су у складу са Међународним рачуноводственим стандардом 34 („МРС 34“): „Финансијско извјештавање за периоде током године“ објављеном од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде („ОМРС“). Сажети финансијски извјештаји не укључују све информације које се захтијевају као дио цјеловитог сета финансијских извјештаја припремљених у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања („МСФИ“) те се требају читати заједно са посљедњим ревидираним финансијским извјештајима Централне банке за годину која је завршила 31. децембра 2019 („годишњи финансијски извјештаји“).

Одабране напомене које су дате уз ове сажете финансијске извјештаје појашњавају догађаје и трансакције значајне за разумијевање промјена у финансијском положају и успјешности Централне банке у односу на годишње финансијске извјештаје.

Резултати пословања и извршених операција Централне банке који су приказани за извјештајни период и на извјештајни датум у овим сажетим финансијским извјештајима нису нужно индикативни за резултате пословања и операције Централне банке који се могу очекивати за 2020. годину.

2.2. Основа мјерења

Ови сажети финансијски извјештаји су припремљени на основу историјског трошка, изузев за сљедеће значајне ставке:

Ставка	Основа мјерења
Финансијска имовина по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	фер вриједност
Монетарно злато	фер вриједност

2.3. Функционална и извјештајна валута

Сажети финансијски извјештаји Централне банке приказани су у државној валути БиХ коју представља КМ. Све финансијске информације су заокружене на најближу хиљаду (уколико није другачије наведено).

2.4. Промјене МСФИ-ова

На дан одобрења ових сажетих финансијских извјештаја, одређене измјене постојећих стандарда и тумачења су на снази од 1. јануара 2020. године и њихова примјена нема значајан утицај на сажете финансијске извјештаје Централне банке.

2.5. Цикличност пословања

Све активности централне банке су се обављале према предмету и времену реализације по начелу временски неограниченог пословања у периоду који је предмет извјештавања.

Током марта 2020. године дошло је до повећаног подизања КМ готовог новца и EUR валуте из трезора Централне банке, а усљед глобалне пандемије вируса COVID-19 којима је Централна банка, у складу са Законом о Централној банци, успјешно одговорила. Наведено није утицало на рачуноводствено начело временски неограниченог пословања Централне банке.

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.6. Рачуноводствене политике

Сажети финансијски извјештаји Централне банке су припремљени у складу са истим рачуноводственим политикама које су кориштене приликом припреме посљедњих годишњих финансијских извјештаја.

Кориштење просуђивања и процјена

Припрема финансијских извјештаја у складу са МСФИ захтјева од Управе кориштење просуђивања, процјена и претпоставки који утичу на примјену рачуноводствених политика и приказане износе имовине, обавеза, прихода, расхода и остале објављене информације у овим сажетим финансијским извјештајима. Стварни износи се могу разликовати од ових процјена.

Процјене и уз њих везане претпоставке које користи Управа су засновани на посљедњим расположивим поузданим информацијама приликом припреме ових сажетих финансијских извјештаја и исти се у континуитету разматрају. Промјене рачуноводствених процјена признају се у периоду у којем је процјена измјењена уколико измјена утиче само на тај период или и у периоду измјене и у будућим периодима, ако измјена утиче и на текући и на будуће периоде.

Постојеће околности и претпоставке о будућим дјеловањима у пословању Централне банке се могу мијењати као реакција на осцилације на финансијским тржиштима Еврозоне и околности које су изван контроле Централне банке, нарочито имајући у виду неизвјесности које је проузроковала глобална пандемија вируса COVID-19.

Трансакције у страним валутама и курсне разлике

Средњи курсеви најзначајнијих валута дати су у наставку:

Средњи курс:	31. март 2020.	31. децембар 2019.	31. март 2019.
	КМ	КМ	КМ
CHF	1,850184	1,799126	1,749244
GBP	2,200034	2,29536	2,278725
USD	1,772548	1,747994	1,740837
SDR	2,436397	2,417171	2,416721

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 31. марта 2020.

3. НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ

У хиљадама КМ	1.1. - 31.3. 2020.	За период 1.1. - 31.3. 2019.
Каматни приходи по основу:		
Дужничких инструмената (Напомена 13)	9.825	10.195
Ефеката негативне пасивне каматне стопе на депозите домаћих комерцијалних банака	3.618	1.496
Депозита код иностраних банака	2	9
Остале финансијске имовине по амортизованом трошку	5	4
Укупно	13.450	11.704
Каматни расходи по основу:		
Ефеката негативних каматних стопа на дужничке инструменте (Напомена 13)	(3.256)	(3.230)
Ефеката негативних каматних стопа на депозите код иностраних банака	(3.808)	(2.766)
Укупно	(7.064)	(5.996)
Нето каматни приходи	6.386	5.708

Основицу за обрачун камата на депозите комерцијалних банака чине укупни депозити комерцијалних банака на рачунима резерви у десетодневном обрачунском периоду, који се састоје од износа обавезних резерви и износа средстава изнад обавезних резерви.

Основицу за обрачун обавезне резерве комерцијалних банака чине депозити и позајмљена средства, без обзира на то у којој су валути средства изражена. Такође, утврђена је јединствена стопа обавезне резерве од 10% коју Централна банка примјењује на основицу за обрачун обавезне резерве.

На износ средстава обавезне резерве Централна банка не обрачунава накнаду, док се на износ средстава изнад обавезне резерве обрачунава накнада која је везана за каматну стопу на стално расположиву могућност депоновања код Европске централне банке.

У периоду 1.1. - 31.3.2020. године накнада на износ средстава изнад обавезне резерве се обрачунава по каматној стопи на стално расположиву могућност депоновања код Европске централне банке.

У периоду 1.1. - 31.3.2019. године накнада на износ средстава изнад обавезне резерве обрачунавала се по каматној стопи у вриједности од 50% каматне стопе на стално расположиву могућност депоновања код Европске централне банке.

3. НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ (НАСТАВАК)

Ефекти негативних каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака су резултат негативне каматне стопе на износ средстава изнад обавезне резерве. Наредна табела приказје вриједности каматних стопа на износ средстава изнад обавезне резерве за домаће комерцијалне банке у извјештајним периодима:

Период	Каматна стопа	Каматна стопа на стално расположиву могућност депоновања код Европске централне банке
2020.		
од 1. јануара до 31. марта	(0,50)%	(0,50)%
2019.		
од 1. јануара до 31. марта	(0,20)%	(0,40)%

Ефекти негативних каматних стопа на депозите код иностраних банака укључују износ од 2.986 хиљада КМ на орочене депозите и износ од 822 хиљаде КМ на депозите по виђењу у периоду 1.1. - 31.3.2020. године (у периоду 1.1. - 31.3.2019. године укључивали су износ од 2.192 хиљаде КМ на орочене депозите и износ од 574 хиљаде КМ на депозите по виђењу).

Ефекти негативних каматних стопа од каматоносне финансијске имовине су резултат негативних каматних стопа на депозите код иностраних банака и дужничке инструменте, а које се, у складу са актуелним тржишним условима и дозвољеним законским могућностима инвестирања девизних резерви Централне банке, нису могле избјећи.

Просјечна стопа ефективног приноса на дужничке инструменте износи 0,30% у периоду 1.1. - 31.3.2020. године (у периоду 1.1. - 31.3.2019. године износила је 0,34%).

Просјечна стопа негативног ефективног приноса на депозите код иностраних банака износи 0,48% у периоду 1.1. - 31.3.2020. године (у периоду 1.1. - 31.3.2019. године износила је 0,39%).

4. НЕТО ПРИХОДИ ОД НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА

У хиљадама КМ	1.1. - 31.3. 2020.	За период 1.1. - 31.3. 2019.
Приходи од накнада и провизија по основу:		
услуга за домаће комерцијалне банке	4.573	3.766
услуга за Владу и друге небанкарске комитенте	315	282
Укупно	4.888	4.048
Расходи од накнада и провизија по основу:		
транзакција са банкама у иностранству	(167)	(155)
Укупно	(167)	(155)
Нето приходи од накнада и провизија	4.721	3.893

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 31. марта 2020.

5. НЕТО РЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ОД ПРОДАЈЕ ДУЖНИЧКИХ ИНСТРУМЕНАТА ПО ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ КРОЗ ОСТАЛУ СВЕОБУХВАТНУ ДОБИТ

У хиљадама КМ	1.1. - 31.3.	За период
	2020.	1.1. - 31.3. 2019.
Реализовани добици	1.578	143
Реализовани губици	-	-
Нето реализовани добици од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	1.578	143

Одговарајући износи реализованих добитака по основу отпуштања резервација за очекиване кредитне губитке за продате дужничке инструменте су приказани у Напомени 24.1.1.

6. НЕТО ДОБИЦИ ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА

У хиљадама КМ	1.1. - 31.3.	За период
	2020.	1.1. - 31.3. 2019.
Добици од курсних разлика	269	134
Губици од курсних разлика	(159)	(92)
Нето добици од курсних разлика	110	42

7. ТРОШКОВИ ОСОБЉА

У хиљадама КМ	1.1. - 31.3.	За период
	2020.	1.1. - 31.3. 2019.
Плате	2.380	2.372
Доприноси и друге накнаде на плате	1.353	1.348
Остала примања запослених	399	385
Доприноси и друге накнаде на остала примања запослених	114	111
Нето повећање у резервацијама за отпремнине запосленим	3	1
УКУПНО	4.249	4.217

Трошкови особља укључују 823 хиљаде КМ обавезних доприноса за пензионо осигурање плаћених јавним заводима за пензионо осигурање у БиХ (1.1. - 31.3.2019. године: 812 хиљада КМ).

На дан 31. март 2020. године Централна банка има 367 запослених (31. март 2019. године: 371 запосленог).

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 31. марта 2020.

8. АДМИНИСТРАТИВНИ И ОСТАЛИ ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ

У хиљадама КМ	За период	
	1.1. - 31.3. 2020.	1.1. - 31.3. 2019.
Трошкови производње и дизајна новчаница и кованица	608	438
Трошкови одржавања	477	525
Остали административни и оперативни трошкови	862	811
УКУПНО	1.947	1.774

У оквиру позиције трошкова одржавања највећим дијелом су исказани трошкови неопходни за одржавање дуготрајне материјалне имовине Централне банке те информационих и платних система.

У оквиру позиције осталих административних и оперативних трошкова највећим дијелом су исказани режијски трошкови, приступи потребним сервисима и телекомуникационим линијама и остали текући трошкови за обављање пословних активности Централне банке.

9. НЕТО (ПОВЕЋАЊЕ) / СМАЊЕЊЕ У РЕЗЕРВАЦИЈАМА ЗА ОЧЕКИВАНЕ КРЕДИТНЕ ГУБИТКЕ

У хиљадама КМ	За период	
	1.1. - 31.3. 2020.	1.1. - 31.3. 2019.
Добици од очекиваних кредитних губитака по основу:		
Дужничких инструмената:	67	7.772
Промјена у обрачуну PD-а	-	7.704
Промјена кредитног ризика	67	68
Депозита код иностраних банака:	818	2.640
Промјена у обрачуну PD-а	-	2.117
Промјена кредитног ризика	818	523
Остале финансијске имовине:	2	4
Промјена кредитног ризика	2	4
Специјалних права вучења у ММФ-у:	-	-
Промјена кредитног ризика	-	-
	887	10.416
Исправка вриједности од очекиваних кредитних губитака по основу:		
Дужничких инструмената	(128)	(111)
Депозита код иностраних банака	(810)	(605)
Остале финансијске имовине	(3)	(4)
Специјалних права вучења у ММФ-у	-	-
	(941)	(720)
Нето (повећање) / смањење у резервацијама за очекиване кредитне губитке	(54)	9.696

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 31. марта 2020.

10. НЕТО ДОБИТ ЗА ПЕРИОД

У хиљадама КМ	1.1. - 31.3. 2020.	За период 1.1. - 31.3. 2019.
ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ ПРИЈЕ РЕЗЕРВАЦИЈА ЗА ОЧЕКИВАНЕ КРЕДИТНЕ ГУБИТКЕ	6.028	3.250
Нето (повећање) / смањење у резервацијама за очекиване кредитне губитке		
<i>Промјена у обрачуну PD-а на дан 1. јануар 2019. године</i>	-	9.821
<i>Додатне нето резервације током периода</i>	(54)	(125)
	(54)	9.696
НЕТО ДОБИТ ЗА ПЕРИОД	5.974	12.946

Значајно одступање нето добити текућег периода у односу на упоредни извјештајни период је посљедица примјене различитих калкулација PD-а у мјерењу очекиваних кредитних губитака. Промјена калкулације PD-а је резултирала једнократним признавањем добитака по основу очекиваних кредитних губитака у износу од 9.821 хиљаде КМ у добит или губитак и смањењима резервација за очекиване кредитне губитке за одговарајуће класе финансијске имовине на дан 1. јануар 2019. године. За више информација о ефектима ове промјене погледати Напомену 24.1.1.

11. СТРАНА ВАЛУТА У ГОТОВИНИ

Страну валуту у готовини представља:

У хиљадама КМ	31. март 2020.	31. децембар 2019.
Готовина у трезорима у валутама:		
- EUR	139.727	322.523
- CHF	40	39
- USD	20	20
- GBP	17	17
УКУПНО	139.804	322.599

Смањење готовине у EUR валути у трезорима Централне банке је посљедица привремене повећане тражње за EUR валутом од стране домаћих комерцијалних банака усљед вируса COVID-19.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 31. марта 2020.

12. ДЕПОЗИТИ КОД ИНОСТРАНИХ БАНАКА

Анализа орочених депозита и депозита по виђењу код иностраних банака према валутама, дата је како слиједи:

У хиљадама КМ	31. март 2020.	31. децембар 2019.
Орочени депозити:		
- EUR	2.502.328	2.308.476
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(570)	(495)
	<u>2.501.758</u>	<u>2.307.981</u>
Депозити по виђењу:		
- EUR	850.775	784.914
- CHF	5.825	5.999
- GBP	2.100	2.220
- USD	556	1.880
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(146)	(229)
	<u>859.110</u>	<u>794.784</u>
УКУПНО	<u>3.360.868</u>	<u>3.102.765</u>

Орочени депозити код иностраних банака, анализирани према преосталој уговорној рочности, дати су како слиједи:

У хиљадама КМ	31. март 2020.	31. децембар 2019.
До мјесец дана	1.244.653	1.184.603
Од једног до два мјесеца	349.582	155.675
Од два до три мјесеца	541.959	272.789
Од три до четири мјесеца	366.134	192.865
Од четири до дванаест мјесеци	-	502.544
Укупно	<u>2.502.328</u>	<u>2.308.476</u>
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(570)	(495)
УКУПНО	<u>2.501.758</u>	<u>2.307.981</u>

Депозити код иностраних банака укључују негативну обрачунату камату у износу од 2.607 хиљада КМ на дан 31. март 2020. године (31. децембар 2019. године: укључивали су негативну обрачунату камату у износу од 1.423 хиљаде КМ).

13. ДУЖНИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

Дужнички инструменти су класификовани по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит, а представљају државне владине обвезнице земаља Еврозоне са високим степеном утрживости и ликвидности, кредитног рејтинга од AAA до BVB. Портфељ се састоји од краткорочних и дугорочних обвезница влада са фиксном каматном стопом. Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит су деноминовани у EUR.

Структура дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит је сљедећа:

У хиљадама КМ	31. март 2020.	31. децембар 2019.
Државне владине обвезнице	8.610.975	8.848.981
Обрачуната камата	78.500	68.432
УКУПНО	8.689.475	8.917.413

Анализа промјена фер вриједности дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит у извјештајним периодима приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	1.1. - 31.3. 2020.	За период 1.1. - 31.3. 2019.
Почетно стање	8.917.413	8.225.439
Куповине током периода	507.190	914.200
Продаје током периода	(316.129)	(209.178)
Приход од камата признат током периода (Напомена 3)	9.825	10.195
Ефекти негативних каматних стопа признати током периода (Напомена 3)	(3.256)	(3.230)
Доспијећа дужничких инструмената	(413.698)	(698.720)
Доспијећа купона	(21.476)	(21.183)
Нето промјена у фер вриједности током периода	9.606	80.825
Закључно стање	8.689.475	8.298.348

Значајна одступања нето промјена у фер вриједности током периода за дужничке инструменте посљедица су различитих услова и кретања тржишних цијена којима је Централна банка била изложена у упоредним извјештајним периодима. Ширење глобалне пандемије вируса COVID-19 волатилно је дјеловало у смјеру пада тржишних цијена дужничких инструмената у посједу Централне банке у односу на упоредни извјештајни период у којем је било дошло до њиховог раста.

Наведене промјене су доминантни разлог одступања кварталне укупне свеобухватне добити Централне банке у извјештајним периодима.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 31. марта 2020.

14. МОНЕТАРНО ЗЛАТО

Фер вриједност монетарног злата на дан 31. март 2020. године износи 267.458 хиљада КМ, што представља 96.000 унци злата по вриједности од 2.786 КМ по унци (31. децембар 2019. године: 254.088 хиљада КМ, што је представљало 96.000 унци злата по вриједности од 2.647 КМ по унци).

Анализа промјена фер вриједности монетарног злата у извјештајним периодима приказана је у следећој табели:

У хиљадама КМ	За период	
	1.1. - 31.3. 2020.	1.1. - 31.3. 2019.
Почетно стање	254.088	209.996
Нето промјена у фер вриједности током периода	13.370	6.252
Закључно стање	267.458	216.248

15. ОСТАЛА ИМОВИНА

У хиљадама КМ	31. март 2020.	31. децембар 2019.
Активна временска разграничења	7.810	7.539
Потраживања од домаћих банака	2.265	1.833
Нумизматичке збирке	804	840
Остала разна имовина	555	620
Жиро рачуни	528	575
Кредити запосленим	45	55
Потраживања од службеника по основу мањка готовог новца	600	600
Умањено за исправку вриједности осталих потраживања	(600)	(600)
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(6)	(5)
УКУПНО	12.001	11.457

На дан 31. март 2020. године активна временска разграничења укључују унапријед плаћене трошкове производње новчаница и кованица у износу од 7.245 хиљада КМ (31. децембар 2019. године: унапријед плаћени трошкови производње новчаница и кованица износили су 6.973 хиљаде КМ).

16. ГОТОВ НОВАЦ У ОПТИЦАЈУ

У хиљадама КМ	31. март 2020.	31. децембар 2019.
Почетно стање	5.199.916	4.750.614
Повећање готовог новца у оптицају током периода	484.056	449.302
Закључно стање	5.683.972	5.199.916

Значајан раст готовог новца у оптицају је узрокован привременом повећаном потражњом за готовим новцем услед вируса COVID-19 због којег су комерцијалне банке подигле готов новац из трезора Централне банке.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 31. марта 2020.

17. ДЕПОЗИТИ БАНАКА

Структура депозита банака приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	31. март 2020.	31. децембар 2019.
Депозити домаћих комерцијалних банака	5.171.800	5.743.011
Рачуни резерви организационих дијелова Централне банке	528	575
Посебни депозити комерцијалних банака – блокирана средства	33	33
УКУПНО	5.172.361	5.743.619

Просјечно стање рачуна резерви домаћих комерцијалних банака, израчунато за задњи десетодневни период у марту 2020. године, износи 5.154.621 хиљаду КМ од чега је просјечни износ средстава обавезне резерве комерцијалних банака 2.705.192 хиљаде КМ, а износ средстава изнад обавезне резерве 2.449.429 хиљада КМ (Просјечно стање рачуна резерви домаћих комерцијалних банака, израчунато за задњи десетодневни период у децембру 2019. године, износило је 5.670.600 хиљада КМ од чега је просјечни износ средстава обавезне резерве комерцијалних банака био 2.693.462 хиљаде КМ, а износ средстава изнад обавезне резерве 2.977.138 хиљада КМ).

Депозити банака укључују негативну обрачунату камату у износу од 1.137 хиљада КМ на дан 31. март 2020. године (31. децембар 2019. године: укључивали су негативну обрачунату камату у износу од 1.304 хиљаде КМ).

18. ДЕПОЗИТИ ВЛАДЕ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ДЕПОНЕНАТА

Структура депозита Владе и осталих јавних депонената приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	31. март 2020.	31. децембар 2019.
Депозити за буџет институција БиХ	510.164	553.745
Депозити осталих јавних институција	186.394	176.640
Депозити осталих влада и владиних институција	108.558	150.285
Депозитни рачун по трансакцијама ММФ-а	5	5
УКУПНО	805.121	880.675

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 31. марта 2020.

19. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

У хиљадама КМ	31. март 2020.	31. децембар 2019.
ММФ-ови рачуни број 1 и 2	1.670	1.657
Добављачи	714	2.095
Укалкулисани трошкови и остале обавезе	664	224
Депозити Свјетске банке	196	52
Одложени приход	51	69
Обавезе према запосленим	6	-
УКУПНО	3.301	4.097

20. КАПИТАЛ

Структура капитала је приказана у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	31. март 2020.	31. децембар 2019.
Почетни капитал	25.000	25.000
Резерве	853.000	831.541
<i>Генералне резерве (задржана добит)</i>	<i>537.295</i>	<i>537.295</i>
<i>Остале резерве</i>	<i>31.300</i>	<i>31.300</i>
<i>Резерве фер вриједности за дужничке и власничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит</i>	<i>219.460</i>	<i>211.373</i>
<i>Резервације за очекиване кредитне губитке (Напомена 24.1.1)</i>	<i>1.345</i>	<i>1.343</i>
<i>Резерве фер вриједности за монетарно злато</i>	<i>63.600</i>	<i>50.230</i>
Нето добит за период	5.974	-
УКУПНО	883.974	856.541

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 31. марта 2020.

21. НОВАЦ И НОВЧАНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

За потребе извјештаја о новчаним токовима, новац и новчани еквиваленти се састоје од:

У хиљадама КМ	31. март 2020.	31. март 2019.
Девизни депозити са роком доспијећа до три мјесеца или краће, од датума стицања	1.441.676	547.712
Девизни депозити по виђењу	859.256	614.090
Страна валута у готовини	139.804	286.166
Специјална права вучења у ММФ-у	2.978	30
Жиро рачуни	528	538
Укупно	2.444.242	1.448.536
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(611)	(366)
УКУПНО	2.443.631	1.448.170

22. АРАНЖМАН ВАЛУТНОГ ОДБОРА

Законом о Централној банци дефинисано је оперативно правило „валутни одбор“ за издавање КМ, према којем се КМ издаје само уз пуно покриће у нето девизним резервама.

Члан 31. Закона о Централној банци захтијева да укупан износ њене монетарне пасиве никада не буде већи од њених нето девизних резерви.

Детаљи поштовања тог правила су сљедећи:

У хиљадама КМ	31. март 2020.	31. децембар 2019.
Бруто девизне резерве	12.460.583	12.597.095
Страна валута у готовини	139.804	322.599
Депозити код иностраних банака	3.360.868	3.102.765
Дужнички инструменти	8.689.475	8.917.413
Монетарно злато	267.458	254.088
Специјална права вучења у ММФ-у	2.978	230
Обавезе према нерезидентима	1.866	1.709
Нето девизне резерве (Бруто девизне резерве умањене за обавезе према нерезидентима)	12.458.717	12.595.386
Монетарна пасива	11.661.454	11.824.210
Готов новац у оптицају	5.683.972	5.199.916
Депозити банака	5.172.361	5.743.619
Депозити Владе и осталих јавних депонената	805.121	880.675
НЕТО СТРАНА АКТИВА (Нето девизне резерве умањене за монетарну пасиву)	797.263	771.176

23. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Централна банка у оквиру свог редовног пословања ступа у трансакције са повезаним лицима. Имајући у виду да је Централна банка основана актом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, а да је почетни капитал уплаћен од стране Савјета министара Босне и Херцеговине, трансакције које се одвијају у оквиру редовних операција Централне банке са државом и државним институцијама представљају трансакције са повезаним лицима. У складу са Законом о Централној банци, Централна банка дјелује као агент државе БиХ и других државних институција. Централна банка прима депозите од државе БиХ и других државних институција и дјелује стриктно у име депонента.

Трансакције са државом и државним институцијама приказане су у сљедећим табелама:

У хиљадама КМ

31. март 2020.	Обавезе
Држава	483.480
<i>Државне институције:</i>	
Управа за индиректно опорезивање БиХ	95.074
Агенција за осигурање депозита БиХ	177.195
УКУПНО	755.749

У хиљадама КМ

31. децембар 2019.	Обавезе
Држава	546.735
<i>Државне институције:</i>	
Управа за индиректно опорезивање БиХ	85.844
Агенција за осигурање депозита БиХ	165.033
УКУПНО	797.612

Централна банка сматра да има директан однос повезаног лица са члановима управљачке структуре, блиским члановима породица чланова управљачке структуре и друштвима под контролом, заједничком контролом или значајним утицајем чланова управљачке структуре и блиских чланова њихових породица.

Накнаде кључним члановима управљачке структуре

Укупне накнаде кључним члановима управљачке структуре (чланови Управе и Управног одбора) у периоду 1.1. - 31.3.2020. године износе 178 хиљада КМ, од чега се 111 хиљада КМ односи на плате и остале накнаде, а 67 хиљада КМ на порезе и доприносе. (У периоду 1.1. - 31.3.2019. године укупан износ од 220 хиљада КМ односио се на плате и остале накнаде у износу од 136 хиљада КМ, а 84 хиљаде КМ на порезе и доприносе).

24. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Финансијска имовина по основу које је Централна банка изложена финансијским ризицима (кредитни ризик, тржишни ризик и ризик ликвидности) су:

- Страна валута у готовини,
- Депозити код иностраних банака (централних банака, пословних банака и BIS-а),
- Дужнички инструменти,
- Монетарно злато,
- Специјална права вученја у ММФ-у,
- Остала финансијска имовина (потраживања од домаћих банака, кредити запосленим и остала пораживања) и
- Остала улагања.

24.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик представља ризик од неизвршења уговорних обавеза од стране друге уговорне стране или емитента дужничких хартија од вриједности с фиксним приходом, при чему уговорна страна представља субјекта код којег се, у складу с прописима Централне банке, држе или су инвестирана средства девизних резерви. Управљање овом врстом ризика остварује се:

- ограничавањем обима финансијских инструмената,
- ограничавањем уговорних страна и емитената на оне с прихватљивим композитним кредитним рејтингом,
- дефинисањем ограничења у погледу концентрације за инвестирање код сваке појединачне уговорне стране,
- ограничавањем максималног износа који се може инвестирати у појединачне врсте финансијских инструмената,
- ограничавањем величине емисије појединачне хартије од вриједности и
- ограничавањем рочности инвестирања.

За средства која су евидентирана у ванбилансној евиденцији, Централна банка није изложена кредитном ризику, јер сав ризик који евентуално може резултирати из основа пласмана тих средстава сносе уговорно власници средстава (погледати Напомене 26 и 27).

24. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

24.1. Кредитни ризик (наставак)

24.1.1. Изложеност кредитном ризику

Сљедећа табела приказује усклађивање између почетног и закључног стања исправке вриједности за финансијску имовину за извјештајне периоде:

У хиљадама КМ

	2020.				2019.			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно
1. Дужнички инструменти								
На дан 1. јануар - исказано	1.343	-	-	1.343	8.993	-	-	8.993
Промјена у обрачуну PD-а на дан 1. јануар (Напомена 9)	-	-	-	-	(7.704)	-	-	(7.704)
На дан 1. јануар - преправљено	1.343	-	-	1.343	1.289	-	-	1.289
Повећања због промјене кредитног ризика	128	-	-	128	111	-	-	111
Смањења због промјене кредитног ризика	(19)	-	-	(19)	(7)	-	-	(7)
Смањења због доспјелих инструмената	(48)	-	-	(48)	(61)	-	-	(61)
<i>Нето повећање / (смањење) током периода</i>	61	-	-	61	(7.661)	-	-	(7.661)
Смањења због продатих инструмената	(59)	-	-	(59)	(46)	-	-	(46)
На дан 31. март	1.345	-	-	1.345	1.286	-	-	1.286
2. Депозити код иностраних банака								
На дан 1. јануар - исказано	724	-	-	724	2.535	-	-	2.535
Промјена у обрачуну PD-а на дан 1. јануар (Напомена 9)	-	-	-	-	(2.117)	-	-	(2.117)
На дан 1. јануар - преправљено	724	-	-	724	418	-	-	418
Повећања због промјене кредитног ризика	810	-	-	810	605	-	-	605
Смањења због промјене кредитног ризика	(100)	-	-	(100)	(19)	-	-	(19)
Смањења због престанка признавања орочених депозита	(718)	-	-	(718)	(503)	-	-	(503)
На дан 31. март	716	-	-	716	501	-	-	501

24. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

24.1. Кредитни ризик (наставак)

24.1.1. Изложеност кредитном ризику (наставак)

	2020.				2019.			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно
3. Специјална права вучења у ММФ-у								
На дан 1. јануар	-	-	-	-	-	-	-	-
Повећања због промјене кредитног ризика	-	-	-	-	-	-	-	-
Смањења због промјене кредитног ризика	-	-	-	-	-	-	-	-
На дан 31. март	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Остала финансијска имовина								
На дан 1. јануар	5	-	600	605	5	-	600	605
Повећања због промјене кредитног ризика	3	-	-	3	5	-	-	5
Смањења због промјене кредитног ризика	(2)	-	-	(2)	(5)	-	-	(5)
На дан 31. март	6	-	600	606	5	-	600	605
Укупно почетно стање на дан 1. јануар	2.072	-	600	2.672	11.533	-	600	12.133
Укупна промјена у обрачуну PD-а	-	-	-	-	(9.821)	-	-	(9.821)
Укупно нето (смањење) / повећање кредитног ризика	(5)	-	-	(5)	80	-	-	80
Укупно закључно стање на дан 31. март	2.067	-	600	2.667	1.792	-	600	2.392

24. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

24.1. Кредитни ризик (наставак)

24.1.2. Концентрација кредитног ризика

а) Максимална изложеност кредитном ризику – Финансијски инструменти који су предмет умањења

Сљедећа табела приказује максималну изложеност финансијске имовине Централне банке кредитном ризику, анализирану по класама финансијских инструмената за које се очекивани кредитни губици рачунају и признају:

У хиљадама КМ

Класе финансијских инструмената	31. март 2020.				31. децембар 2019.			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно
Стана валута у готовини								
Бруто књиговодствена вриједност	139.804	-	-	139.804	322.599	-	-	322.599
Исправка вриједности	-	-	-	-	-	-	-	-
Књиговодствена вриједност	139.804	-	-	139.804	322.599	-	-	322.599
Депозити код иностраних банака								
Бруто књиговодствена вриједност	3.361.584	-	-	3.361.584	3.103.489	-	-	3.103.489
Исправка вриједности	(716)	-	-	(716)	(724)	-	-	(724)
Књиговодствена вриједност	3.360.868	-	-	3.360.868	3.102.765	-	-	3.102.765
Дужнички инструменти								
Бруто књиговодствена вриједност	8.689.475	-	-	8.689.475	8.917.413	-	-	8.917.413
Резервације за очекиване кредитне губитке (признате у осталој свеобухватној добити)	(1.345)	-	-	(1.345)	(1.343)	-	-	(1.343)
Књиговодствена вриједност	8.689.475	-	-	8.689.475	8.917.413	-	-	8.917.413
Специјална права вучења у ММФ-у								
Бруто књиговодствена вриједност	2.978	-	-	2.978	230	-	-	230
Исправка вриједности	-	-	-	-	-	-	-	-
Књиговодствена вриједност	2.978	-	-	2.978	230	-	-	230
Остала финансијска имовина								
Бруто књиговодствена вриједност	3.139	-	600	3.739	2.827	-	600	3.427
Исправка вриједности	(6)	-	(600)	(606)	(5)	-	(600)	(605)
Књиговодствена вриједност	3.133	-	-	3.133	2.822	-	-	2.822

24. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

24.1. Кредитни ризик (наставак)

24.1.2. Концентрација кредитног ризика (наставак)

б) Максимална изложеност кредитном ризику - Финансијски инструменти који нису предмет умањења

	31. март 2020.	31. децембар 2019.
У хиљадама КМ		
Књиговодствена вриједност		
Монетарно злато	267.458	254.088
Остала улагања	27.813	27.813
УКУПНО	295.271	281.901

24.2. Тржишни ризик

Тржишни ризик представља ризик да ће промјена цијена на тржишту, као што су каматне стопе, цијене финансијске имовине и курс страних валута утицати на приходе Централне банке или на вриједност улагања у финансијску имовину. Основни тржишни ризици, које Централна банка прати и којима управља, су девизни и каматни ризик. Циљ управљања тржишним ризицима је контрола и управљање ризицима у оквиру прихватљивих параметара, с циљем оптимизације поврата.

У сврху квантификације ефеката тржишног ризика на вриједност девизних резерви Централна банка користи концепт „вриједности под ризиком“ (VaR – Value at Risk). Вриједност под ризиком представља статистичку мјеру која показује највећи могући губитак портфеља девизних резерви који може настати услед промјене цијена финансијских инструмената и промјене девизних курсева, уз одређени ниво поузданости за одређени временски интервал. Вриједност VaR за тржишни ризик се израчунава аналитичком (параметарском) методом, на основу средње вриједности добитка/губитка или стопе приноса посматраног портфеља и стандардне девијације посматраних података. Централна банка при обрачунању VaR примјењује ниво поузданости од 99% за временски интервал од десет дана.

За израчунавање вриједности VaR портфеља девизних резерви Централне банке, узимају се у обзир све позиције у портфељу девизних резерви које су изложене тржишним ризицима, односно девизном, каматном и ценовном ризику. На дан 31. март 2020. године, изложеност девизних резерви Централне банке (VaR уз ниво поузданости 99% за временски интервал од десет дана) која укључује промјене цијена финансијских инструмената и промјене девизних курсева у односу на КМ, износи 242.098 хиљада КМ (31. децембар 2019. године: 76.418 хиљада КМ), што представља еквивалентт 1,94% укупне финансијске имовине (31. децембар 2019. године: 0,61% укупне финансијске имовине).

Вриједности VaR на извјештајне датуме дати су у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	31. март 2020.	31. децембар 2019.
Девизни ризик	283	277
Каматни ризик	204.312	67.443
Ризик промјене еурске цијене монетарног злата	37.503	8.698
Укупно VaR	242.098	76.418

24. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

24.2. Тржишни ризик (наставак)

24.2.1. Девизни ризик

Девизни ризик је ризик промјене вриједности девизне имовине и обавеза услед промјене девизног курса. Централна банка је изложена девизном ризику кроз трансакције у страним валутама. Управљање девизним ризиком проводи се првенствено кроз усклађивање валутне структуре имовине и обавеза Централне банке, као и постављањем квантитативних ограничења за изложеност девизном ризику.

Управљање и контролу девизног ризика Централна банка осигурава строгим поштовањем одредби Закона о Централној банци и интерним актима Централне банке.

Највећи дио бруто девизних резерви држи се у EUR, а максималан износ који се може држати у другим конвертибилним валутама осим EUR не може бити већи од 50% од укупног износа несмањеног капитала и резерви Централне банке.

24.2.2. Каматни ризик

Каматни ризик је ризик промјене тржишне вриједности финансијске имовине услед неповољних кретања каматних стопа. Каматним ризиком се управља одређивањем прихватљиве дужине трајања орочења и рока доспијећа финансијских инструмената у које се инвестира. Са дужим роком доспијећа финансијских инструмената у које су инвестирани девизне резерве, већи је и припадајући ризик промјене њихове тржишне вриједности. Максималан рок инвестирања депозита код иностраних банака је једна година, док је максималан рок инвестирања дужничких инструмената са фиксним приходом десет година.

24.3. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности се односи на могуће потешкоће у брзој ликвидацији дијела имовине, када је то неопходно, углавном када су тржишни услови неповољни или када на финансисјком тржишту не постоји могућност остваривања одговарајуће цијене за наведену имовину.

Под појмом ликвидне имовине дефинише се имовина чија конверзија у новчана средства подразумијева минималне трансакционе трошкове и чија је вриједност најближа тржишној вриједности.

С обзиром на обавезу гарантовања конвертибилности КМ, дневна ликвидност мора бити обезбијеђена рочном усклађеношћу девизних резерви Централне банке.

Оквир за ликвидност треба да усклади прогнозиране потенцијалне потребе за ликвидношћу са одговарајућим ликвидним инструментима. Ликвидност сваког појединачног финансијског инструмента подобног за инвестирање треба да буде размотрена на одговарајући начин прије него што се изврши инвестирање у тај инструмент.

25. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА

Фер вриједност је цијена која би била остварена продајом имовине или плаћена за пренос обавезе у уредној трансакцији између тржишних учесника на датум мјерења, независно од тога да ли је она видљива директно или процијењена неком другом методом вредновања. Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавезе, Централна банка узима у обзир карактеристике имовине или обавезе коју би учесници узели у обзир приликом процјењивања њихове цијене на датум мјерења.

Процијењене фер вриједности финансијске имовине и финансијских обавеза Централне банке су одређене користећи расположиве тржишне информације, уколико их има, и одговарајуће методологије вредновања.

Осим тога, у сврху финансијског извјештавања, мјерење фер вриједности се категорише у Ниво 1, 2 или 3 у зависности од степена расположивости и значаја улазних података за cjелокупно мјерење фер вриједности, што је описано у наставку:

- Ниво 1 улазни подаци су котиране цијене (неприлагођене) за идентичну имовину и обавезе на активним тржиштима којима Централна банка може приступити на датум мјерења;
- Ниво 2 улазни подаци су подаци, осим котираних цијена укључених у Ниво 1, који су било директно или индиректно расположиви за имовину и обавезе; и
- Ниво 3 улазни подаци су подаци који нису расположиви за имовину и обавезе.

25.1. Финансијска имовина мјерена по фер вриједности

У хиљадама КМ

31. март 2020.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска имовина мјерена по фер вриједности				
Дужнички инструменти	8.689.475	-	-	8.689.475
Монетарно злато	267.458	-	-	267.458
УКУПНО	8.956.933	-	-	8.956.933

У хиљадама КМ

31. децембар 2019.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска имовина мјерена по фер вриједности				
Дужнички инструменти	8.917.413	-	-	8.917.413
Монетарно злато	254.088	-	-	254.088
УКУПНО	9.171.501	-	-	9.171.501

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 31. марта 2020.

25. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА (НАСТАВАК)

25.2. Финансијска имовина и финансијске обавезе које се не мјере по фер вриједности

У хиљадама КМ

	Књиговодствена вриједност	31. март 2020. Фер вриједност
Финансијска имовина		
<i>Финансијска имовина која се мјери по амортизованом трошку:</i>		
Страна валута у готовини	139.804	139.804
Депозити код иностраних банака	3.360.868	3.353.760
Специјална права вучења у ММФ-у	2.978	2.978
Остала финансијска имовина	3.133	3.133
	<u>3.506.783</u>	<u>3.499.675</u>
<i>Финансијска имовина по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит:</i>		
Остала улагања	27.813	27.813
	<u>27.813</u>	<u>27.813</u>
Укупно	<u>3.534.596</u>	<u>3.527.488</u>
Финансијске обавезе		
<i>Финансијске обавезе које се мјере по амортизованом трошку:</i>		
Готов новац у оптицају	5.683.972	5.683.972
Депозити банака	5.172.361	5.161.193
Депозити Владе и осталих јавних депонената	805.121	803.383
Остале финансијске обавезе	2.602	2.602
Укупно	<u>11.664.056</u>	<u>11.651.150</u>

25. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА (НАСТАВАК)

25.2. Финансијска имовина и финансијске обавезе које се не мјере по фер вриједности (наставак)

У хиљадама КМ

31. децембар 2019.

	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност
Финансијска имовина		
<i>Финансијска имовина која се мјери по амортизованом трошку:</i>		
Страна валута у готовини	322.599	322.599
Депозити код иностраних банака	3.102.765	3.094.695
Специјална права вучења у ММФ-у	230	230
Остала финансијска имовина	2.822	2.822
	<u>3.428.416</u>	<u>3.420.346</u>
<i>Финансијска имовина по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит:</i>		
Остала улагања	27.813	27.813
	<u>27.813</u>	<u>27.813</u>
Укупно	3.456.229	3.448.159
Финансијске обавезе		
<i>Финансијске обавезе које се мјере по амортизованом трошку:</i>		
Готов новац у оптицају	5.199.916	5.199.916
Депозити банака	5.743.619	5.729.302
Депозити Владе и осталих јавних депонената	880.675	878.480
Остале финансијске обавезе	3.816	3.816
Укупно	11.828.026	11.811.514

26. ЧЛАНСТВО БИХ У МЕЂУНАРОДНОМ МОНЕТАРНОМ ФОНДУ

У складу са споразумима између БиХ и ММФ-а потписаним у децембру 2002. године, Централна банка је одређена за фискалног агента и депозитара за чланство БиХ у ММФ-у. Улога Централне банке као фискалног агента је специфична због аранжмана валутног одбора. Централна банка дјелује у име БиХ у њеним односима са ММФ-ом, али нема никакву одговорност за средства и обавезе везане за чланство.

Централна банка држи рачун специјалних права вучења у ММФ-у, ММФ-ов рачун број 1 и ММФ-ов рачун број 2 у извјештају о финансијском положају. Централна банка такође осигурава услуге чувања вриједносних папира БиХ издатих за покриће чланства у ММФ-у и за реоткуп обавеза, а који су евидентирани у ванбилансној евиденцији.

26. ЧЛАНСТВО БИХ У МЕЂУНАРОДНОМ МОНЕТАРНОМ ФОНДУ (НАСТАВАК)

Централна банка примјењује нето метод у приказивању финансијске позиције БиХ у ММФ-у, што је приказано у наставку:

У хиљадама КМ

	31. март 2020.	31. децембар 2019.
Квота	646.132	641.034
Специјална права вучења у ММФ-у	2.978	230
УКУПНО ИМОВИНА	649.110	641.264
ММФ-ов рачун бр. 1	1.615	1.603
ММФ-ов рачун бр. 2	55	54
Вриједносни папири	953.303	945.780
Алокација SDR	391.983	388.890
Обрачуната камата на алокацију SDR	301	506
Рачуни плативих трошкова	746	912
УКУПНО ОБАВЕЗЕ	1.348.003	1.337.745
НЕТО ПОЗИЦИЈА БиХ у ММФ-у	698.893	696.481

Рачун вриједносних папира, ММФ-ов рачун број 1 и ММФ-ов рачун број 2 предметом су валутног усклађивања увијек када се валута користи у финансијским трансакцијама између ММФ-а и БиХ. Најмање једном годишње, на крају ММФ-ове финансијске године (30. април), сва држања у ММФ-у се поново вреднују по важећем курсу SDR-а. Ова вриједносна прилагођавања се укључују у одговарајућа стања рачуна.

27. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ

Централна банка води одређене рачуне у страним валутама везане уз споразуме између влада БиХ и иностраних влада и финансијских организација. Како ови рачуни нису ни имовина нити обавезе Централне банке, они нису укључени у извјештај о финансијском положају Централне банке.

Такође, ванбилансне ставке садрже девизне рачуне државних институција и агенција, као и комерцијалних банака, за које Централна банка дјелује као агент.

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 31. марта 2020.

27. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ (НАСТАВАК)

Ванбилансне ставке се састоје од:

У хиљадама КМ	31. март 2020.	31. децембар 2019.
Депозити USAID-а	2.497	2.497
Депозити нерезидената	2.497	2.497
Депозити Савјета министара БиХ:	17.214	10.582
Депозити Савјета министара БиХ на основу сукцесије	47	46
Депозити Савјета министара БиХ који се односе на сервисирање спољног дуга БиХ	15.252	8.641
Депозити Савјета министара БиХ који се односе на буџет институција БиХ	1.638	1.622
Остали депозити Савјета министара БиХ	277	273
Депозити осталих резидената:	24.325	15.305
Депозити – пензије из Њемачке	209	5
Депозитни рачуни банака	24.116	15.300
Депозити резидената	41.539	25.887
Инвестиције везане за вриједносне папире – Агенција за осигурање депозита БиХ	64.335	70.356
Инвестиције резидената везане за вриједносне папире	64.335	70.356
УКУПНО	108.371	98.740

28. ДОГАЂАЈИ ПОСЛИЈЕ ДАТУМА ИЗВЈЕШТАВАЊА

На дан 22. април 2020. године дозначена су средства ММФ-а на рачуне Централне банке у укупном износу од сса 333 милиона EUR односно 265,2 милиона SDR по основу одобреног кредита БиХ у оквиру аранжмана Инструмената за брзо финансирање (eng. *Rapid Finance Instrument* односно „RFI“), а за ублажавање економских посљедица узрокованих вирусом COVID-19.

Изузев наведене објаве, у периоду између 31. марта 2020. године и датума одобрења ових сажетих финансијских извјештаја, није било догађаја који би захтијевали усклађивање или који су значајни, али не захтијевају усклађивање.